

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Sententia Scoti & Suaris rejicitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

lib. quod sibi majus divinorum rerum intellectum, ac
divina cogitationes imperiunt. Gregorius etiam
Papa cap. 4. libri 2. Moral. de locutione Dei cum
Angelis & Angelorum inter se copiose & ele-
gantiter dillicet. *Aliter* (inquit) loquitur Deus ad An-
gelos: *Aliter* Angeli ad Deum: *aliter* Deus ad Sancto-
rum animas: *aliter* SS. animæ ad Deum: *aliter* Deus ad
diabolum: *aliter* diabolus ad Deum. Nam quia spiri-
tuali natura ex corporea appositione nihil obstat, loqui-
tur Deus ad Angelos sanctos eo ipso quo eorum cordibus
sua invisibilia ostendit: ut quidquid agere de-
bet, in ipsa contemplatione veritatis legant: ut velut
quædam præcepta vocis sine ipsa gaudia contemplatio-
nis quasi enim audientibus dicitur, quod videntibus in-
cipitur. Tum quibusdam interpositis: Deus ergo
Angelis loquitur, cum eis voluntas ejus intima, viden-
tia manifestatur. Angeli autem loquuntur Domino,
cum per hoc quod super semetipsos respiciunt, in mo-
mento admirationis surgunt. Nam ut antea dixerat:
Vir. Angelorum est in laude conditoris ipsa admiratio
omnis contemplationis. Virtutis divina miracula ob-
spicisse, dixisse est: quia excitatus cum reverentia
cordis, magnus est ad aures incircumscripti spiritus
clarior vocis, quæ vox se quasi per distincta verba expli-
cat, dum sæpe per innumeros modos, admirationis for-
mat.

Ratio etiam suffragatur: Primò quia Angeli
perfectam societatem inter se habent; utpote
qui in varias Hierarchias & ordines descripti,
collestem illam & beatissimam Jerusalem, cujus
principii sunt cives, in unius reipublicæ formam
componant: ad felicitatem autem perfectæ
communitatis & reipublicæ, requiritur quod
persone seu cives, ad ejus integritatem veluti
partes attinentes, sædè cordium secreta, & affe-
ctus in voluntate latentes, sibi mutuò patefaci-
ant, quod absque locutione fieri nequit.

Secundò, Unus Angelus alium illuminat &
docet, ut articulo præcedenti vidimus: Sed om-
nis illuminatio in Angelis est locutio, quam-
vis non omnis locutio sit illuminatio, ut infra
patebit: Ergo unus Angelus alteri loquitur.

Tertiò, Quod potest virtus inferior, potest
etiam nobilitati modo virtus superior: Sed ho-
mo, qui est inferior Angelo, potest alteri suum
conceptum manifestare, in quo præcipue con-
sistit locutio: Ergo etiam unus Angelus poterit
alteri loqui.

Quartò, Angeli ad hoc præcipue conditi sunt,
ut Deum continuis laudibus & hymnis cele-
brent: unde cali cantores, celestes aves, ac divinarum
laudum præcones, à Sanctis Patribus appellantur;
Job 38. dicitur, quod cum Deus appendebat
fundamenta terræ, laudabant eum astra matu-
rina, & jubilabant omnes filii Dei, vel ut habe-
ret in Hebræo, *Omnes Angeli Dei*. Quomodo au-
tem perpetuo cantu divinas laudes celebrare
possent, si carerent facultate loquendi, nec pos-
sent inter se spiritualia miscere colloquia.

Verum quomodo ejusmodi locutio inter An-
gelos possit exerceri, gravis est controversia, &
inter sententiarum diversitas. Qui enim asse-
runt, illuminationem importare aliquid physicè
comprehensibilem intellectui Angeli illuminati ab An-
gelo illuminante, eodem proportionali modo
dicuntur de locutione. Unde Scotus in 2. dist.
quæst. 2. docet Angelum loquentem produ-
cere notitiam actualem sui conceptus in intel-
lectu audientis, ita ut intellectus audientis merè
passivè se habeat ad illam, nullo modo ipsam

A eliciendo, sed tantum recipiendo. Suarez verò
lib. 2. de Angelis cap. 6. asserit Angelum loquen-
tem producere speciem sui conceptus in intel-
lectu audientis. Qui verò illuminationem in
solo magisterio artificioso, seu in sola manife-
statione proportionata veritatis antea incogni-
tæ constituunt, dicunt locutionem Angelorum
consistere in sola ordinatione conceptus lo-
quentis ad eum cui loquitur. Ita D. Thomas
hic art. 1. & de verit. quæst. 9. art. 4. ad 9. & 11.
quem sequuntur omnes ejus discipuli, & qui-
dam extranei. Denique alii contendunt ange-
licam locutionem consistere in formatione
quorundam signorum, quibus conceptus lo-
quentis manifestantur illi cui sic loquitur, et
modo proportionali, quo voces inter nos refe-
runt animi nostri conceptus. Quod si quaras,
quænam & qualia sint hujusmodi signa? tripli-
citer respondent. Nonnulli enim apud Duran-
dum dicunt signa illa sensibilia consistere in fi-
guris quibusdam seu characteribus in celo ex-
aratis; sicut nos in charta voces vel litteras edi-
mus, ut internis animi conceptus manifeste-
mus. Alii verò asserunt signa illa, quibus An-
geli adinvicem loquuntur, esse vel sonos sensi-
biles in aère ab ipsis formatos instar vocum, vel
nutus, aut signa aliqua in corporibus assumptis
facta; & hunc dicendi modum approbat Du-
randus, rejecto alio tanquam frivolo & ridicu-
lo. Alii tandem docent signa illa, quibus unus
Angelus loquitur ad alterum, non esse corpo-
ralia, sed spiritualia, nempe qualitates aliquas
spirituales significantes conceptus: pro qua
sententia refert Suarez Marfilium, & quosdam
alios infimæ notæ Theologos.

S. II.

Sententia Scoti & Suarez rejicitur.

Dico primò: Locutio angelica non fit per in-
fluxum physicum Angeli loquentis in eo
cui loquitur, causando in ipso notitiam actua-
lem, vel speciem sui conceptus repræsentativam.

Probatum primò ex D. Thoma quæst. 9. de
verit. art. 5. ad 2. ubi sic ait: *Angelus loquens nihil
facit in Angelo cui loquitur, sed fit aliquid in Angelo
ipso loquente, & ex hoc ab alio cognoscitur, modo
prius dicto. Unde non oportet etiam quod loquens in-
fundat ei cui loquitur.* Et art. 6. ad 4. *Angelus* (in-
quit) *ad quem fit locutio, non recipit aliquid à lo-
quente, sed per speciem quam penes se habet, & alium
Angelum, & locutionem ejus cognoscit.* Quo nihil
expressius dici potest, præsertim contra Sua-
rem, asserentem Angelum loquentem produ-
cere speciem sui conceptus in intellectu ejus cui
loquitur.

E Probatum secundò conclusio: Si angelica lo-
cutio fieret per influxum physicum Angeli lo-
quentis in audiente, producendo in eo notitiam
actualem, vel speciem sui conceptus, inde fieret
unum Angelum non posse alteri loqui ad quam-
cumque distantiam: cum enim sit limitata vir-
tutis, non potest physicè agere, nisi intra distan-
tiam limitatam: Consequens (præterquam quod
est expressè contra D. Thomam hic art. 4. & quæ-
st. 9. de verit. art. 6. & contra illud Lucæ 16. ubi
anima divinis in inferno posita loquebatur
Abrahæ in Lybæo existenti) ex eo constat esse
falsum, quod faciat creaturam purè spiritua-
lem

lem pendere in his quæ pertinent ad complectum suæ naturæ à locali & corporea distantia.

54. Confirmatur: Vel Angelus, ut physicè influat notitiam aut speciem sui conceptus in audiente, debet esse intra ejus intellectum, vel etiam id potest ad extra positus, & distans ab illo: primum (præterquam quòd est contra communem Sanctorum Patrum & Theologorum doctrinam, asserentium quòd Angelus non illabitur menti, sed solus Deus) non salvat quomodo unus Angelus possit simul loqui pluribus; cum non possit simul poni intra plures; nec etiam quomodo possit loqui ad Angelum distantem, ut constat. Secundum verò non potest admitti: nam ex una parte repugnat quòd actus cognitionis, vel species ab Angelo distante producat in alio, nisi transeat per medium; ex alia verò conceptus, seu cognitio & species non possunt transire per medium corporeum, cum sint accidentia spiritualia, quæ non possunt per media corporea produci, illisque inharere.

55. Scio, Suarem respondere, hanc efficientiam physicam posse fieri independentem à situ & loco, subindeque absque eo quòd illud accidens spirituale, quod per eam producitur, transeat per medium. Verùm (præterquam quòd hæc responsio est contra comune axioma philosophicum, asserens quòd nihil possit agere in distans, nisi agat in propinquum) mirum est istum Authorem nolle admittere, quòd Angelus motu discreto possit transire ad locum distantem, impertransito medio, & tamen asserere, quòd impertransito medio producit aliquid in loco distanti.

56. Probatur tertio conclusio ex alio inconuenienti, quod sequitur ex Suarez sententia. Si enim unus Angelus alloquatur alium per physicum influxum speciei sui conceptus, ratio secreti in ejusmodi locutione saluari non poterit: nam cum illa species non sit futurum contingens, nec actus liber, nec aliquid supernaturale, præsertim quando locutio est de rebus naturalibus, continetur intra objecta naturaliter cognoscibilia à quocunque Angelo, subindeque non est cur ab uno potius quam ab alio cognoscatur.

57. Denique probari potest conclusio rationibus illis, quibus supra demonstravimus, unum Angelum non illuminare alium per influxum physicum in ipsum: nam quantum ad hoc eadem est ratio de Angelorum locutione, ac de eorum illuminatione, ut consideranti patebit.

S. III.

Exploditur aliorum sententia, qui docent locutionem Angelorum fieri per aliqua signa.

58. **D**ico secundò: Angelorum locutio non potest fieri per aliqua signa.

Probatur: Si locutio Angelorum consisteret in formatione signorum exprimentium conceptus, vel illa signa essent corporea, vel spiritualia? Neutrum dici potest: Ergo locutio Angelorum, per aliqua signa fieri nequit. Prima pars Minoris probatur: quia Angeli connaturaliter exigunt mutuum inter se societatem habere, atque adeò sibi loqui, manendo intra terminos gradus intellectualis, qui à corpore est independens: Ergo ut se explicent, non indigent signis corporeis & sensibilibus. Et certè valde diminuta esset & deficiens societas & communitas spiritualium

A substantiarum, si habendo vitam omnino separata à corporibus, & independentem ab aliis, indigerent tamen ad sui communicationem sensibilibus signis.

Confirmatur: Quamvis nulla essent corpora, posset tamen inter Angelos esse amicitia, & vitæ societas: Ergo & manifestatio conceptuum, sive locutio; utpote sine quâ prædicta amicitia seu vitæ societas subsistere non potest: Ergo falsum est, ejusmodi locutionem fieri mediatis signis sensibilibus.

Confirmatur ampliùs: Illa signa sensibilia non possunt esse characteres celo impressi, ut quidam dicunt; alias Angeli dicerentur scribentes potius quam loquentes: nec soni aut tactus sensibiles ab ipsis in corporibus assumptis formati, ut alii existimant; tum quia alii non possent loqui, nisi assumendo corpora; tum etiam quia si nullum esset corpus, nullo modo possent loqui: Ergo signa illa ficticia sunt & chimerica.

Adde quòd, hoc habet speciale Angelorum locutio, quòd possit fieri uni, absque eo quòd alii innotescat; quod esse non posset, si fieret per signa sensibilia, quæ sunt omnibus Angelis necessariò manifesta. Ex quo probatur secunda pars Minoris: Nam vel signa illa spiritualia, essent naturalia, vel ad placitum: Si essent naturalia, essent omnibus manifesta: similiter etiam essent signa ad placitum; quia significarent et impositione orta ex communi consensu Angelorum, & consequenter essent omnibus notæ: Ergo si Angelus loqueretur per expressionem talium signorum, non posset uni loqui, quin loqueretur aliis, aut saltem illis suam locutionem manifestaret.

Pressi hac difficultate Authores hujus sententiæ, distinguunt duo genera signorum in Angelis; quædam generalia & communia omnibus, quibus proinde tanquam lingua communi utuntur in suis locutionibus publicis; & alia specialia pro singulis, subindeque apta ut unus Angelus alteri tantum, quando voluerit, suos conceptus manifestet.

D Verùm hæc responsio obruit ipsa infinitate signorum, & linguarum quas teneat ponere Angelis, si secretum velit servari in eorum locutionibus. Demus enim quòd aliquis Angelus velit loqui duobus vel tribus simul, non reliquis, quâ lingua utetur? si privatâ, non intelligetur nisi ab uno, nempe ab illo cui soli est nota; quia pro illo solum est imposta: si communi, non poterit occultari aliis, quibus etiam nota est illa impositio; unde oportebit aliam linguam in Angelis instituire, non communem omnibus, nec privatam pro uno, sed communem pro aliquibus, & non pro aliis: cum autem combinationes istæ possint in infinitum multiplicari, illæque per totam æternitatem; quia aliquando potest velle loqui duobus, modò quatuor, aut decem, aut viginti, aut pluribus, aut paucioribus; imò illis quibus modò loquitur, aut aliquibus eorum, potest postea velle occultare id quod manifestat aliis; oportebit quemlibet Angelum habere infinitas terè linguas, sive infinita signa ad loquendum cum quibus voluerit, locum & secretè ab aliis.

E Ex dictis confutata manet aliquorum sententia, qui docent locutionem Angelorum fieri per immissionem alicujus qualitatis spiritualis, significantis conceptus illorum. Primum quia D. Tho-